

Ο Νίκος Βέττας επιχειρεί έναν απολογισμό των πρόσφατων μέτρων που ανακοινώθηκαν στη ΔΕΘ.

Σελ. 31

Εκθέσεις και η προοπτική των αλλαγών

Του ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

Στον απόηχο της ΔΕΘ αλλά και πυκνών εξελίξεων στην ευρωπαϊκή οικονομία, είναι χρήσιμο να αξιολογηθούν οι προοπτικές της δικής μας. Από τα μέτρα που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός, η επιπλέον μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά μία μονάδα είναι μάλλον το θετικότερο. Η χαμηλή αμοιβή της εργασίας είναι κομβικό πρόβλημα στη χώρα και η σταδιακή μείωση της επιβάρυνσής της δείχνει συνέπεια στη σωστή κατεύθυνση. Αλλωστε, πολλές επιχειρήσεις, ιδίως μικρότερες, πιέζονται από την αύξηση του κατώτατου μισθού, ενώ οι μισθοί επιβαρύνθηκαν φορολογικά λόγω του πληθωρισμού. Μεσοπρόθεσμα, οι μισθοί θα μπορούν να αυξάνονται συστηματικά μόνο με μετατόπιση της εργασίας σε παραγωγή υψηλότερης αξίας, όμως και η μείωση του ασφαλιστικού και φορολογικού βάρους είναι αναγκαία.

Θετικά επίσης πρέπει να κριθεί πως η δέσμη των εξαγγελιών δεν οδηγεί σε δημοσιονομική χαλάρωση. Εκτός από το ότι αυτό θα παραβίαζε τυπικούς ευρωπαϊκούς περιορισμούς, η θετική πορεία στο δημοσιονομικό ισοζύγιο είναι προϋπόθεση ανάπτυξης της χώρας τα επόμενα χρόνια. Το ζήτημα είναι ακόμη κρισιμότερο καθώς το κόστος χρηματοδότησης γενι-

κά αναμένεται υψηλότερο στην Ευρώπη τα επόμενα χρόνια από ό,τι τα προηγούμενα. Βέβαια, η δημοσιονομική σταθερότητα θα είναι επώδυνο να διατηρείται χωρίς υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, συνεπώς ο περιορισμός αυτός εγείρει και ζήτημα αλλαγής του μείγματος των δαπανών και των εσόδων.

Οι λοιπές εξαγγελίες στη ΔΕΘ, για επιδοτήσεις, περιορισμούς και διάφορες άλλες παρεμβάσεις μπορούν επιμέρους να κριθούν περισσότερο ή λιγότερο θετικά. Συνδυαστικά, φιλοδοξούν να αποτρέψουν μια εξασθένηση του ρυθμού μεγέθυνσης της οικονομίας, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα κάποια αναδιανομή εισοδήματος ώστε να απαντηθούν κοινωνικές προτεραιότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αποτελούν συνέχεια ή εξειδίκευση πολιτικών που ήδη εφαρμόζονται. Δεν είναι, όμως, σαφές αν αποτελούν ή προετοιμάζουν τομές σε πλευρές της οικονομίας όπου η δομή και λειτουργία είναι αναποτελεσματική. Επίσης δεν είναι σαφές εάν συντείνουν στην απλούστευση του ρυθμιστικού πλαισίου.

Αυτές οι παρεμβάσεις πολιτικής γίνονται ενώ τα μακροοικονομικά δεδομένα απαιτούν την προσοχή μας. Είναι σημαντικό ότι η ελληνική μεγεθύνεται

γρηγορότερα από τις περισσότερες ευρωπαϊκές οικονομίες, κάτι που είναι υψηλής σημασίας να διατηρηθεί και τα επόμενα χρόνια.

Όμως, συνιστώσες της μακροοικονομικής μεγέθυνσης προβληματίζουν. Ειδικότερα, παρά την αύξησή τους, οι επενδύσεις έχουν δυναμική χαμηλότερη από την επιθυμητή. Ταυτόχρονα, το ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο υπενθυμίζει πως πολλά απομένουν να γίνουν για να στηρίξουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Καθώς ο πληθωρισμός μειώνεται αλλά μόνο σταδιακά, ενώ αποταμιεύσεις που είχαν δημιουργηθεί στην περίοδο της πανδημίας ενδεχομένως μειώνονται, η κατανάλωση μπορεί προσεχώς να πιεστεί. Σε αναλογία, η πίεση σε εισοδήματα και αποταμίευση στην Ευρώπη μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερες εισπράξεις τουρισμού την επόμενη χρονιά. Έτσι, η διατήρηση υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης τα επόμενα χρόνια δεν θα γίνει αυτόματα, ιδιαίτερα όταν λήξει και η άμεση επίδραση του Ταμείου Ανάκαμψης.

Σε κάθε περίπτωση, η οικονομία μας αναπτύσσεται σε συνάρτηση με την ευρωπαϊκή. Η έκθεση Ντράγκι, πριν από λίγες μέρες, τονίζει πως χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, η ευρω-

παϊκή οικονομία θα συνεχίσει την υποχώρησή της. Προτείνει επίσης παρεμβάσεις για αύξηση της ανταγωνιστικότητας, κυρίως με περισσότερη καινοτομία και ενίσχυση της παραγωγής υψηλής αξίας. Κατά αναλογία, πριν από λίγα χρόνια, η έκθεση Πισσαριδίδη πρότεινε σειρά δομικών παρεμβάσεων με γνώμονα τη γρηγορότερη και διατηρήσιμη ανάπτυξη, καθώς η ελληνική οικονομία εξερχόταν από τα μνημόνια. Αν ισχύει μια φορά ότι χωρίς τομές η ευρωπαϊκή οικονομία θα μείνει στάσιμη, για τη δική μας αυτό ισχύει δύο και τρεις φορές. Το επενδυτικό κενό είναι βαθύτερο και η λειτουργία των θεσμών ασθενέστερη από τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Η θετική οπτική σε αυτό είναι ότι, με κατάλληλες κινήσεις, εμείς έχουμε να κερδίσουμε περισσότερα. Πλέον, μέτρα πολιτικής που μόνο προσπαθούν να βελτιώσουν την υφιστάμενη σημερινή δομή έχουν χαμηλότερη οικονομική επίδραση αλλά μάλλον και μικρότερη κοινωνική στήριξη από αυτήν που μπορούν να έχουν αναγκαίες και φιλόδοξες παρεμβάσεις αλλαγών.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.